

SUGGESTED ANSWERS FOR:

**SEPEDI LELEME LA PELE
MAEMO A MAGARENG
(Lephephe La Bobedi)**

POTŠIŠO 1

1.1.1	Thuto yeo a e fago setšhaba e a ba bonegela e ba ntšha leswiswing, ba ba le tsebo.	(2½)
1.1.2	(a) O fa bana tsebo / lesedi la thuto.	(1)
	(b) O hlahla bana ka bophelo ka kakaretšo.	(1)
1.1.3	Ke bana ba sekolo	(2)
1.1.4	(a) Tsela
Ke wena	
	(b) <u>Wena</u>	(½)
	<u>Wena</u>	(½)
	<u>Setšhabeng</u>	(½)
	<u>lefaseng</u>	(½)
1.1.5	(a) O fa batho bao ba se nago tsebo ya thuto, thuto;
(b) O ba tloša seemong sa go se tsebe mo ba yago.	(2)
1.2.1	Thetogale	(1)
1.2.2	Ga a ithute modiro wo ke kgale a o dira	(2)
1.2.3	Karabo ye e amogelelegago le go thekgwa gabotse di tla abelwa mopotso.	(3)
1.2.4	Ka go mo fa morwedi wa gagwe gore e be mosadi wa gagwe.	(1½)
1.2.5	Mohlang wola lerumo le eja nama ya motho le sa khore.	(1)
1.2.6	(a) Go ema ka dinao - a e ra gore o ile a ya go kgoši	(2)
	(b) Go loma tsebe - a yo tsebiša / botša kgoši gore o a hlaselwa	(2)

1.3.1	Ba sepela / gataka tsela ka mokgwa wo ba ratago.	(2)
1.3.2	Karabo yeo e amogelegago le go kgona go e thekga di tla putswa.	(3)
1.3.3	Sereti se tšweletša difatanaga di šaretšwe di lla go laetša bothata bja go se sepele botse ge tsela e hlakahlakane.	(1½)
1.3.4	(a) Boradisaense	(1)
	(b) Dineneri	(1)
	(c) Boradinyakišišo	(1)
1.3.5	Sereti se kwela tsela bohloko; gore ga e hwetše nako ya go khutša. Mehuta ka moka ya batho e šomiša tsela; gomme bao ba sa hlokomelego ba hlagelwa ke dikotsi go yona.	(3)
1.4.1	Batho ba atafale / bana ba belegwa ka bontši	(2)
1.4.2	Ba se hlale / ba dule bogadi le ge ba na le mathata.	(2)
1.4.3	(a) Bogadi ya ba bitla la mosadi	(1½)
	(b) bosading	(1)
	bosadisadi	(1)
	sesading	(1)
	bosadi	(1)
	(c) Ba ba basadisadi	(1)
	Ba gopolela sesading / lešoko ba kgotlelela	(1)
	E ba kokotetše bogadi / Di ba kgohlagantšhitše le banna	(1)
		(2x12½) [25]

POTŠIŠO 2

2.1.1	(a) Ba a mo utswetša	(1)
	(b) Ba paletšwe ke sekolo ba botile lehumo la gagwe.	(1)
2.1.2	Karabo ya go kwala le go e thekga gabotse di tla putswa.	(2)
2.1.3	Ka kgwebo ya ditaxi	(2)
2.1.4	Karabo ya maleba le go kgona go e thekga di tla putswa.	(2)
2.1.5	Go ya dingakeng tša ditaola / dikgagara / setšo	(1)

- 2.1.6 (a) Pebetse o re bašomedi ba bona ba tla ba wiša. (1)
- (b) Ba tlogele go tšea maeto a go se fele. (1)
- (c) A gapeletše Lekope gore a mo agele ntlo a e ngwadiše ka Mmatlala. (1)
- 2.1.7 Nadinadi o boditše Lekope gore o bone Mologadi gaMatonya. (2)
- 2.1.8 O ra gore Nadinadi o a hloka / ke modiidi (2)
- 2.1.9 (a) Go tšea maeto a mošamawatle. (1)
- (b) Go reka diaparo tša theko ya godimo (1)
- 2.1.10 O laeditše Thomo lengwalo la tihalano ya gagwe le Mologadi. (1)
- 2.1.11 (a) O agetše Pebetse ntlo (1)
- (b) Tšhelete ya gagwe e be e ngwadišwa ka maina a bana ba Mmatlala. (1)
- (c) O agetše Mmatlala ntlo a e ngwadiša ka leina la gagwe. (1)
- 2.1.12 O ra gore Lekope a ka se be le mahlatshe. (1)
- 2.1.13 Karabo ya maleba e tla putswa (2)
- [25]
- 2.2 Balekwa ba tla putswa ge ba kgonne go tšweletša thulaganyo le go fahlela ka mehlala ya maleba.
- 2.2.1 **Kalotaba / tšweletšo ya ditaba**
- Lekope o botša Mologadi gore barwa ba a mo senyetša.
 - Mologadi o thulana le taba ya Lekope.
 - Mologadi o re Lekope o bapala ka tšhelete le metlabo
 - Lekope o lla ka Mologadi o re o mo senyeditše bana. (5)
- 2.2.2 **Kgodišo ya bothata**
- Lekope o botša barwa ba gagwe serokaphatla gore ba a mo senyetša ba tloge ka lebenkeleng la gagwe.
 - Lekope o raka le Mologadi ka lebenkeleng
 - O gatelela taba ya gore barwa ba gagwe ba mo rera le Mologadi e bile ba kwa yena. (5)

2.2.3 Kgakgano / Phapano

- Mologadi o na le tshepo ya gore Lekope o loilwe; o ya gaMatonya
- Nadinadi o sebela Lekope gore o bone Mologadi gaMatonya.
- Lekope o thoma go gana dijo tša lapa la gagwe.
- Lekope o botša Mologadi gore ga a sa mo nyaka.
- Mmatlala o hwetša maatla a go thulantšha Lekope le Mologadi ka taba ya gaMatonya.
- Taba ya Modupi ge a fereya Mmatlala e befediša Lekope o re o romilwe ke Mologadi, o tiiša kgopolo ya go hlala Mologadi.
- Mokalabi o hlafiša lapa la Lekope le Mmatlala. (5)

2.2.4 Sehlowa

- Go hlabega ga Lekope; o ya bookelong.
- Mmatlala o hula Lekope mahumo a gagwe
- Mmatlala o tšhabela Bokgalaka

2.2.5 Tharollo / tlemollo ya Lehuto

- Mologadi, Thomo le barwa ba ya go hlola Lekope bookelong.
- Lekope o kgopela tshwarelo go lapa la gagwe.
- Tshwarelo ya Lekope e a amogelwa o boela ka lapeng la gagwe. [25]

POTŠIŠO 3

- 3.1.1 A ka ba a nagana gore lekgarebe la gagwe le ka wela diatleng tša Ariel. goba gore ba tliile go tsena kotsing ge sengwalwa se ka se boe. (1)
- 3.1.2 Go itefeletša go tatagwe ka ge a mo tšeeetše lefa. (2)
- 3.1.3 Ariel o be a phošolla morena Phoko pele ga Bubbles a bile a fa keletšo ya lekgarebe leo le thetsago lesogana Bubbles a gopola o ka re Ariel o lebišitše mantšu ao go yena; gomme a gana go mo fa sona. (3)
- 3.1.4 Karabo ya maleba le go kgona go e thekga di tla putswa. (2)
- 3.1.5 Ba be ba thile go bolaya Bubbles le Ariel ge a le gona. (2)
- 3.1.6 Ba laeditšwe ke Basindikheithi ka ge Noko a ile a dira kutollo go morwedinyana wa Pula e lego Thandi. (2)

- 3.1.7 (a) Ariel (1)
- (b) Modirišani wa Ditshego (1)
- (c) Bubbles (1)
- 3.1.8 Ditshego o ile a ba šala morago ka ge a be a iphihlile ka ntle Champ a gana go obamela ditaello tša gore a lahle sethunya a leka go thunya modirišani wa Ditshego gomme a thunya ba kgokwa. (3)
- 3.1.9 Bja go hlanogela Sindikheithi gomme a ba le thuntšhano le bona mmileng wa Mokwele ge a swanetše go neela Ariel go bona. (2)
- 3.1.10 Karabo ya maleba e tla putswa. (2)
- 3.1.11 Ka ge Karabo a file yena sengwalwa gore a se gaše mola se utolla diphiri tša bona tša bonokwane. (1)
- 3.1.12 Noko ga se motswadi yo a lokilego le go fa bana ba gagwe kgodišo ye botse le go ba ntšha ka gare ga mathata a dinokwane. (2)
- [25]
- 3.2 Balekwa ba tla putswa ge ba kgonne go tšweletša dimelo tša baanegwa le go tšama ba fahlela ka mehlala ya maleba.
- 3.2.1 **Semelo sa Bubbles**
- O na le kwelobohloko go kgopelela Karabo tshwarelo gore Noko a se mo rake le go šireletša bophelo bja Ariel dinaleng tša Basindikheithi.
- O na le boikgantšho.
- Ge a tsena ga komišinare le mengwakong ya kgašo.
- O bohlale
- Ge Noko a re a tle gae Sindikheithi e tla mo swarela ga a tshepe seo.
 - Leano leo a le fago Ariel la go timeletša mehlala OK mmileng wa Van der Walt.
- O na le maaka
- Maaka ao a a botšago Ariel kgafetšakgafetša ge a mo sekiša
 - Ge a botša Noko gore o rengwa ke hlogo - a tantšwe ke Lerato
- O na le sebete

- go thuntšha mmileng wa Mokwele a tseba gore o hlasela batho ba kotsi.

O na le mathaithai

- O kgonne go šomiša mathaithai gore sengwalwa se utswiwe kua Hellas.
- O kgonne le go phonyokga Ariel kua ngwakong wa Pula gore a se mo sekiše a tšhabela ka ntle ya ba o timeletše Ariel.

(10)

3.2.2 Semelo sa Noko

O laolwa ke maikutlo

- O raka Karabo ka gae ka ge a wišitše kgwebo ya sinema le go thudiša sefatanaga.

O na le kwelobohloko

- O kgona go fa Sindikheithi tšhelete ye ntši go phološa bophelo bja Karabo le ka go mo khutiša gaMabetlela.
- O kgona le go sebotša morwedi wa gagwe Bubbles ka tihasele ya Sindikheithi.

O na le botlaela / ga se a hlalefa

- Ka go utollela / botša maloko a Sindikheithi gore Karabo o ngwadile ka bona.
- Ka go dumela ge Sindikheithi se re Bubbles e be yena a yago go lata sengwalwa.

(8)

3.2.3 Semelo sa Karabo

- Karabo o na le swele / kgang
- Ge tatagwe le Mabusha ba mmotšiša ka sengwalwa o ba botša serokaphatla gore seo ke khophi ye nngwe e na le Ariel
- Ga a tšhogatšhoge fela; o na le setetenene
- Ge a katakate ge a dira selo.
- Ga a laolege, ga a kgathale ge a tenegile.

Ga a na tihokomelo

- O phuhlamiša dikgwebo tša tatagwe
- O wiša sefatanaga ka baka la bagwera le botagwa.

O kgona go ba le lehloyo

- O hloya Noko ge a mo rakile ka gae.

O na le lehufa

- Ge a bona / lemoga gore Bubbles o tla fiwa lefa e mo tsenya lehufa.

(7)
[25]